Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku
– Wydział Instrumentalny –

Łukasz Szajewski

„Czy tylko Time Pieces? Robert Muczyński – kompozytor nieznany czy niedoceniany? – na podstawie twórczości klarnetowej”

Promotor: prof. zw. dr hab. Bogdan Ocieszak

Wiek XX to okres przemian i permanentnych poszukiwań charakteryzujący się mnogością stylów, kierunków czy indywidualnych technik kompozytorskich. Gwałtowna dynamika przeobrażeń doprowadziła do zburzenia dotychczas panujących autorytetów i tradycyjnych wartości. Również na gruncie podstaw ontycznych czy sensu istnienia sztuki zaczęto kwestionować dotychczasowe osiągnięcia.

Klarnetowa literatura tego okresu cechuje się dużą różnorodnością i z pewnością stanowi bardzo interesujące zagadnienie badawcze. Autor niniejszej dysertacji postanowił skoncentrować swoją uwagę na twórczości jednego z przedstawicieli amerykańskiej literatury drugiej połowy XX wieku, Roberta Muczyńskiego. W Polsce o życiu i twórczości kompozytora wciąż niewiele wiadomo. Podstawę informacji stanowią jedynie krótkie wzmianki w encyklopediach, które w większości przypadków są niekompletne i nie mogą stanowić wiarygodnego źródła informacji o kompozytorze. Skłoniło to autora pracy do refleksji nad zagadnieniem znajomości twórczości i postaci Muczyńskiego oraz próbę odpowiedzi na pytanie zawarte w temacie dysertacji, mając na względzie popularność i wykonawstwo jego muzyki klarnetowej.

Twórczość Muczyńskiego w zdecydowanej mierze opiera się na literaturze fortepianowej, chociaż dużą ilość kompozycji stworzył na instrumenty dęte. W wieku 29 lat zadebiutował w nowojorskiej *Carnegie Recital Hall*, występując ze swoim autorskim recitalem fortepianowym. Od tego czasu jego kariera nabrała rozpędu. Muczyńskiego można uznać za przedstawiciela neoklasycznej szkoły kompozytorskiej, zwolennika tradycyjnych wartości, który w zdecydowany sposób wyrażał swój sprzeciw wobec ówcześnie panujących trendów w muzyce (serializm, muzyka elektroniczna, awangarda). Warto podkreślić, że tworzenie w konwencji neoklasycznej w środowisku permanentnych poszukiwań nie należało do łatwych i często bezpośrednio wiązało się z brakiem wsparcia i uznania. W tym aspekcie dokonania i twórczość Muczyńskiego wydają się być bardzo interesującym zagadnieniem badawczym.

Autor niniejszej pracy postawił sobie za cel przedstawienie i zbadanie dorobku amerykańskiego twórcy w oparciu o literaturę klarnetową oraz odpowiedź na pytanie *Czy tylko Time Pieces? Robert Muczyński – kompozytor nieznany czy niedoceniany? – na podstawie twórczości klarnetowej*, zawarte w temacie dysertacji. Ideą było również rozpropagowanie kompozycji przeznaczonych na klarnet oraz ukazanie ich niezwykłego potencjału dydaktycznego i koncertowego.

W pierwszym rozdziale niniejszego studium przedstawiono sylwetkę i twórczość Roberta Muczyńskiego. Autor ukazał najistotniejsze dane biograficzne oraz zaprezentował przełomowe momenty w karierze instrumentalnej i kompozytorskiej. Ponadto dokonał opisu najważniejszych dzieł artysty. Należy zaznaczyć, że rozdział w dużej mierze opiera się na *The Piano Sonatas of Robert Muczynski* Valerii Cisler. Autor zdecydował się na taki krok, ponieważ jedynie wyżej wymieniona praca stanowi obszerne i wiarygodne źródło informacji opisujące sylwetkę i twórczość kompozytora. Drugi rozdział przedstawia proces kształtowania się stylu Muczyńskiego. Autor podjął próbę wskazania wpływów i inspiracji w dorobku twórczym kompozytora oraz zdefiniowania poszczególnych elementów dzieła i jego języka muzycznego. W dalszej części przedstawił charakterystykę wybranych utworów, które w szczegółowy sposób zostały opisane w kolejnym fragmencie dysertacji. Trzeci rozdział pracy badawczej poświęcony jest twórczości klarnetowej amerykańskiego kompozytora, w tym analizie sześciu utworów wchodzących w skład dzieła artystycznego. Autor dokonał ich opisu, zaprezentował okoliczności powstania oraz dokonał analizy w kontekście formalnym, fakturalnym i aspektów wykonawczych.

W zakończeniu przedstawiono wnioski i spostrzeżenia autora dotyczące przeprowadzonego zagadnienia badawczego oraz odpowiedź na pytanie zawarte w temacie dysertacji. Praca powstała w oparciu o liczne publikacje książkowe, artykuły naukowe oraz źródła internetowe, które w szczegółowy sposób zostały przedstawione w bibliografii.

Dzieło artystyczne niniejszej pracy stanowi nagranie następujących utworów Roberta Muczyńskiego:

- *Fantasy Trio op. 26,*
- *Time Pieces op. 43,*
- *Duos for Flute and Clarinet op. 24,*
- *Fragments for Woodwind Trio,*
- *Movements for Wind Quintet op. 16,*
- *Quintet for Winds op. 45.*

Stanisław Moniuszko Academy of Music Gdańsk
– Instrumental Faculty –

Łukasz Szajewski

„Is it only Time Pieces? Robert Muczyński – unknown or underestimated composer? – based on the clarinet's work"

Promoter: prof. zw. dr hab. Bogdan Ocieszak

The 20th century – a period of changes and permanent searches, characterized by a multitude of styles, directions and individual compositional techniques. The rapid dynamics of transformations caused in a demolition of prevailing authorities and traditional values. Moreover, the previous achievements have been questioned on the basis of ontical foundations and sense of art existence.

The clarinet music written in this period is characterized by a great diversity and is certainly a very interesting research topic. The author of this dissertation decided to focus on work of one of the representatives of American literature of the second half of the twentieth century, Robert Muczyński. In Poland, the knowledge about the composer's life and music is limited. The basis for information are only short references in encyclopedias, which in most cases are incomplete and cannot be treated as a reliable source of information about the composer. That was the reason to reflect on the issue of knowledge of Muczyński's work and figure, and an attempt to answer the question contained in the subject of the dissertation, bearing in mind the popularity and performance of his clarinet music.

Muczyński's work is largely based on piano literature, although he created a large amount of compositions for wind instruments. At the age of 29, he made his debut at the New York Carnegie Recital Hall, performing with his original piano recital. Since then, his career has gained momentum. Muczyński can be regarded as a representative of the neoclassical composer school, a supporter of traditional values, who strongly expressed his opposition to the trends in music of that period (serialism, electronic music, avant-garde). It is worth emphasizing that creating in a neoclassical convention in an environment of permanent searching was not easy and often directly related to the lack of support and recognition. In this aspect, Muczyński's achievements and creativity seem to be a very interesting research topic.

The author of this thesis set himself the goal of presenting and examining the achievements of an American musician based on clarinet literature and the answer to the question: *Is it only Time Pieces? Robert Muczyński – unknown or underestimated composer? – based on the clarinet's work*, included in the subject of the dissertation. The idea was also to disseminate the compositions intended for the clarinet and to show their incredible didactic and concert potential.

In the first chapter of the dissertation, the figure and work of Robert Muczyński are presented. The author showed the most important biographical data and presented groundbreaking moments in the Muczyński's instrumental and compositional career. In addition, the most important compositions written by the musician are presented. It is important to emphasise, that this chapter is based on *The Piano Sonatas of Robert Muczynski* written by Valeria Cisler. The reason is that the piece of work presented above is a wide and reliable source of infomation describing profile and output of the composer. The second chapter presents the process of Muczyński's music style development. The author attempted to indicate influences and inspirations in the composer's creative output and to define individual elements of the musical work of his musical language. Later on, selected pieces are characterized and described in detail to sum up this part of the dissertation. The third chapter of the exploratory thesis is dedicated to the clarinet work of the American composer, including the analysis of six pieces of the artistic work. The author described the mentioned pieces, presented the circumstances of their creation and conducted an analysis in the formal, textural and executive aspects.

In the conclusion, the author's findings and observations regarding the research topic as well as the answer to the question included in the subject of the dissertation are presented. The thesis was based on numerous books, scientific articles and internet sources, which are presented in detail in the bibliography.

The artistic part of this dissertation is a recording of the following compositions written by Robert Muczyński:

- *Fantasy Trio op. 26,*
- *Time Pieces op. 43,*
- *Duos for Flute and Clarinet op. 24,*
- *Fragments for Woodwind Trio,*
- *Movements for Wind Quintet op. 16,*
- *Quintet for Winds op. 45.*